

[Statsministeren]

kommer så en mærkbar stigning i priserne på andre råvarer, og vi kan desværre ikke regne med, at prisstigningerne er standset.

Men de tal, jeg her har nævnt, er kun udtryk for den direkte virkning i form af øgede importudgifter. Ligesom i 1973-74 lægger de kraftige prisstigninger på brændsel og råvarer en dæmper på efterspørgslen i hele den industrialiserede del af verden. De øgede udgifter til import af energi og råvarer virker som en direkte formindskelse af købekraften i de lande, som er vore naturlige eksportmarkeder. Samtidig skaber forringelsen af disse landes betalingsbalancer en tendens til en mere tilbageholdende økonomisk politik, og da er det, det vil være en opgave bl. a. for Danmark både i EF og i OECD at søge sådanne tendenser modvirket.

Udviklingen i den indenlandske efterspørgsel her i Danmark har i det store og hele svaret til forventningerne, og den omstændighed, at de to dyrtidsportioner nu konverteres til længere ferie, vil bidrage til at holde forbrugsudviklingen i ro.

Der er dog en enkelt undtagelse. Der har fra 1978 til 1979 været en uventet kraftig stigning i de kommunale udgifter. Den reelle stigning har været på omkring 8 pct.

Disse forhold, men først og fremmest de forskydninger, der er kommet til os udefra, vil medføre, at det ikke vil være muligt i 1979 at nå den tilsigtede forbedring af betalingsbalancen. Tværtimod tyder alt på, at underskuddet i 1979 vil blive større end i 1978, og at vi med uændret økonomisk politik må befrygte en yderligere stigning fra 1979 til 1980. Den omstændighed, at vi ikke i 1979 når den konkrete betalingsbalancemålsætning, er ikke udtryk for, at vi har opgivet den målsætning, vi gav udtryk for ved regeringens dannelse, men det er alene udtryk for, at der er sket så væsentlige ændringer i de ydre vilkår, at det ikke er muligt på helt kort sigt at modvirke dem uden alvorlig skade for produktion og for beskæftigelse.

Det er helt klart for regeringen, at de ændrede forudsætninger må resultere i en tilpasning af den økonomiske politik til de nye vilkår. Regeringen forbereder en hurtig indsats for at opnå en bedre styring af de offentlige udgifter. Der er tegn på, at den kraftige stigning i de kommunale udgifter og dermed i den kommunale beskatning vil fortsætte i 1980, hvis ikke der sker en tilpasning af

de kommunale planer til de samfundsøkonomiske muligheder.

Regeringen lægger afgørende vægt på at styrke og udbygge det kommunale selvstyre, men det bør ikke udelukke, at kommunerne deltager i et samarbejde om at indpasse udviklingen i den kommunale sektor i den almindelige samfundsudvikling. Den budgetredegørelse, vi nu har fået for de offentlige budgetter under ét, vil være et egnet redskab i et sådant samarbejde. På det grundlag vil regeringen optage forhandlinger med de kommunale organisationer om at få stigningen i de kommunale udgifter bragt ned på et rimeligt og forsvarligt langsigtet niveau.

I øvrigt er regeringen i gang med indgående at overveje, hvilke yderligere skridt det bliver nødvendigt at tage for at styrke betalingsbalancen. Det er ikke muligt i dag at give nærmere oplysninger om disse overvejelser, da vi jo befinder os i en situation, hvor udviklingen på olie- og råvaremarkederne endnu ikke fuldt ud kan overskues. Den mere akutte situation med hensyn til olieforsyningen nødvendiggør uden tvivl specielle indgreb på dette område.

Den vending, udviklingen har taget, bevirker desværre også, at mulighederne for en hurtig og generel forbedring af beskæftigelsessituationen ikke tegner sig alt for lyse. Så meget større vægt lægger vi naturligvis i regeringen på den del af regeringens politik, der tager sigte på at fremme beskæftigelsen og mindske ledighedens følger. Derfor vil regeringens beskæftigelsesplaner blive videreført. Efterhånden som der bliver mulighed for det, vil vi inden for de givne rammer vurdere anvendelsen af midlerne med henblik på formål, der giver den størst mulige beskæftigelsesmæssige effektivitet.

Regeringen har med tilfredshed noteret de virkninger, gennemførelsen af efterlønsordningen har haft på arbejdsmarkedet. Udnyttelsen af ordningen er en klar bekræftelse af, at den har imødekommet et virkeligt behov hos mange ældre arbejdere, funktionærer og selvstændige erhvervsdrivende. Udviklingen i de senere måneder viser en glædelig nedgang i ledigheden. En del af nedgangen er fremkaldt af den efterlønsordning, som flere partier her i folketinget tilsluttede sig, men også af de beskæftigelsestilbud til de langtidsledige, som må siges at have været en succes. Dertil kommer, at i de seneste måneder er